Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Burgemeester L. de Lange
Datum B&W vergadering	27 november 2025
Documentkenmerk:	D/2025/167656 behorende bij zaak: Z/2025/047323

Aan de raad,

Onderwerp:

Eigen regie bestuurlijke toekomst

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. Te constateren dat:
    a. De gemeente Amsterdam voor de gemeente Landsmeer op dit moment niet open staat voor verdere gesprekken over de bestuurlijke toekomst;
    b. De gemeente Purmerend voor de gemeente Landsmeer wel openstaat om verkennende gesprekken te voeren over de bestuurlijke toekomst;
2. Het college van B&W opdracht te geven om de gemeente Purmerend uit te nodigen voor verkennende besprekingen naar de mogelijkheden van een bestuurlijke fusie van beide gemeenten;
3. Vast te stellen dat een besluit over een eventuele volksraadpleging niet meer aan de orde is;
4. Uit te spreken dat actief wordt ingezet op het verwerven en bevorderen van draagvlak onder de inwoners bij een mogelijk herindelingsproces en het college op te dragen hiervoor tijdig een participatieplan op te stellen.
5. De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van de gesprekken en het mogelijke vervolgproces.

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Gemeentewet, Wet Algemene Regels Herindeling (Arhi), Herindelingskader 2018

Inleiding

Aanleiding

Op 28 november 2024 heeft uw raad besloten om voor het einde van de bestuursperiode een definitieve keuze te willen maken met wie de gemeente Landsmeer bestuurlijk wil fuseren. Daarbij zijn processtappen vastgelegd waarlangs de mogelijkheden werden onderzocht. Dit betrof een fusie met de kleine groenlandelijke gemeenten in verschillende varianten en de mogelijkheden met Amsterdam en Purmerend. Tevens is aan het college opdracht gegeven om een besluit in december 2025 voor te bereiden over een eventuele volksraadpleging.

Nu de stappen zijn gevolgd en de opties zijn onderzocht, kan het proces worden geactualiseerd naar de te nemen vervolgstappen.

Kader

Gemeentewet, Wet Algemene Regels Herindeling (Arhi), Herindelingskader 2018

Doelstelling/beoogd resultaat

Proces inrichten om tot een bestuurlijke fusie te komen.

Argumenten en afweging

Sinds het besluit van november 2024 zijn de afgesproken stappen zorgvuldig doorlopen. Dat heeft tot de volgende resultaten geleid:

De kleine groenlandelijke gemeenten

Op 15 oktober jl. heeft de gemeenteraad besloten om de opties WOL, WOL+ en WOL ++ voor de bestuurlijke toekomst van Landsmeer als niet haalbaar te beschouwen.

De mogelijkheden met de gemeenten Amsterdam en Purmerend

Uit overleg met de gemeente Amsterdam is gebleken dat zij op dit moment niet open staat voor verdere gesprekken over een mogelijke fusie met de gemeente Landsmeer. Amsterdam is van mening dat een oplossing van de bestuurskrachtvragen van onze gemeente en die van de andere WOL-gemeenten in eerste instantie binnen de regio Zaanstreek-Waterland tot een oplossing moeten komen.

De gemeenteraad van Purmerend heeft er inmiddels mee ingestemd dat het college van B&W verkennende gesprekken kan voeren met de gemeente Landsmeer in het kader van de bestuurlijke toekomst.

Vervolg

Naar aanleiding van de bovenstaande uitkomsten kunnen wij concluderen dat na een zorgvuldig traject van afwegingen, de gemeente Purmerend bereid is om verkennende gesprekken te gaan voeren in het kader van onze bestuurlijke toekomst.

Vanuit de gemeente Landsmeer zou een bestuurlijke toekomst met Purmerend goede mogelijkheden bieden om invulling en ontwikkeling te blijven geven aan het groenlandelijke en dorpse karakter van onze gemeente. De ervaringen van de recente fusie tussen Beemster en Purmerend laten zien dat in Purmerend het karakter en de belangen van een individueel dorp/kern als onderdeel van de grotere gemeente goed gewaarborgd kunnen worden.

Van eventuele volksraadpleging naar betrokkenheid van de inwoners

In het raadsbesluit van november 2024 was opgenomen dat de raad in december 2025 zou kunnen besluiten over het houden van een eventuele volksraadpleging over de bestuurlijke toekomst van Landsmeer. Het zou daarbij gaan om het voorleggen van een keuze voor twee of meer fusievarianten met verschillende partners aan de inwoners. Zoals hierboven is aangegeven is er op dit moment geen sprake van een relevante en realistische keuze tussen varianten met verschillende partners.

Het is daarom niet opportuun om inwoners een keuze voor te leggen uit meerdere opties.

Indien de verkennende gesprekken met de gemeente Purmerend gaan leiden tot een serieuze optie voor het gezamenlijk vormgeven van de bestuurlijke toekomst (i.c. een bestuurlijke fusie), dan is het uiteraard van groot belang dat actief zal worden ingezet op het verwerven en bevorderen van draagvlak onder de inwoners van Landsmeer. Het college zal ter voorbereiding op het participatieplan de raad informeren over de verschillende vormen van participatie.

In het participatieplan nemen we in ieder geval de volgende mogelijkheden in overweging:

- De belangen en aandachtspunten (o.a. kernkwaliteiten) vanuit onze inwoners, zoals naar voren gekomen in diverse onderzoeken en peilingen in de afgelopen jaren, zijn opgenomen in het door de gemeenteraad op 10 juli jl. vastgestelde afwegingskader. Indien de mogelijk verdergaande gesprekken met Purmerend worden gevoerd kan de inhoud van dit afwegingskader ter consultatie worden aangeboden aan onze inwoners om daarmee een goede en actuele basis te vormen voor een gespreksagenda en als beoordelingskader dienen in uiteindelijke besluitvorming over een bestuurlijke toekomst met Purmerend.
- Zoals aangegeven is in het eerdere fusieproces van Beemster en Purmerend goede ervaring opgedaan met een gezamenlijk en participatief proces van voorbereiding van besluitvorming hierover in de beide toenmalige gemeenten. Een dergelijk proces – uiteraard aangepast aan onze specifieke situatie – zou ook ingezet kunnen worden, indien vanuit verkennende gesprekken zou blijken dat een samengaan van Landsmeer en Purmerend een serieuze optie is. Het streven is erop gericht op deze wijze draagvlak onder

de inwoners, bedrijven, verenigingen en andere belanghebbenden op te bouwen door hen te informeren, te horen en de inbreng te betrekken in de gesprekken, die we gaan voeren.

Risico's

Met de uitvoering van dit raadsbesluit slaan we een weg in voor onze gemeente die mogelijk kan leiden tot een fusie met de gemeente Purmerend. Op deze weg zijn nog verschillende onzekerheden en risico's in het bereiken van dat mogelijke resultaat, mede omdat er buiten de betrokken gemeenten nog andere partijen (provincie en rijksoverheid) zeggenschap hebben hierin.

Financiële aspecten

Dit besluit heeft geen direct financiële gevolgen. Indien een vervolgproces kan worden ingericht, kan worden bepaald welke kosten daarmee gemoeid zijn en zal de raad worden voorgelegd om budget beschikbaar te stellen.

Duurzaamheid

Het besluit heeft geen duurzaamheidsaspecten.

Uitkomsten advies en inspraak:

Met de regiegroep bestuurlijke toekomst is het voorstel op 17 november 2025 besproken op hoofdlijnen.

Communicatie

De inwoners worden geïnformeerd over de stand van zaken door de informatie over het proces van de bestuurlijke toekomst onder de aandacht te brengen. Naarmate er vervolgstappen worden gezet, wordt dat geactualiseerd.

Bijlagen

B1. Verslag gesprek Purmerend d.d. 12 juni 2025

B2. Verslag gesprek Amsterdam d.d. 19 juni 2025

B3. Brief van college Amsterdam d.d. 9 oktober 2025

B4. Verslag gesprek Purmerend d.d. 16 oktober 2025

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange
Burgemeester

R. (René) Dekker
Loco-gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Burgemeester L. de Lange
Datum raadsvergadering	<wordt ingevuld door bestuurssecretariaat/griffie>
Documentkenmerk:	D/2025/167656 behorende bij zaak: Z/2025/047323

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: D/2025/167656 behorende bij zaak: Z/2025/047323

Gehoord de behandeling in de commissievergadering.

Raadsbesluit

1. Te constateren dat:
    a. De gemeente Amsterdam voor de gemeente Landsmeer op dit moment niet open staat voor verdere gesprekken over de bestuurlijke toekomst;
    b. De gemeente Purmerend voor de gemeente Landsmeer wel openstaat om verkennende gesprekken te voeren over de bestuurlijke toekomst;
2. Het college van B&W opdracht te geven om de gemeente Purmerend uit te nodigen voor verkennende besprekingen naar de mogelijkheden van een bestuurlijke fusie van beide gemeenten;
3. Vast te stellen dat een besluit over een eventuele volksraadpleging niet meer aan de orde is;
4. Uit te spreken dat actief wordt ingezet op het verwerven en bevorderen van draagvlak onder de inwoners bij een mogelijk herindelingsproces en het college op te dragen hiervoor tijdig een participatieplan op te stellen.
5. De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van de gesprekken en het mogelijke vervolgproces;

De raad van de gemeente Landsmeer,

C.L. (Caroline) Hageman,
griffier

L.A. (Léon) de Lange
voorzitter